

Pracovná skupina pre mlieko a mliečne výrobky, 22. november 2024

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 22. november 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: **Pracovná skupina pre mlieko a mliečne výrobky**

Predseda: Predseda Giovanni Guarneri (IT), ktorý bol zvolený za predsedu pracovnej skupiny. Za podpredsedov boli aklamačne zvolení Ludovic Blin (FR) a Dorota Grabarczyk (PL).

Podrobný popis aktivity:

Úvahy o novom mandáte Európskej komisie

Predsedajúci upozornil na značný tlak vyvíjaný na sektor chovu dobytka z pohľadu znižovania emisií skleníkových plynov. Na prechod k udržateľnejšiemu spôsobu produkcie sú podľa neho nutné nielen investície, ale aj nové nástroje, odmietol preto formu penalizácie. Treba zaistiť spravodlivú situáciu na svetových trhoch (t. j. obchodnými dohodami EÚ s tretími krajinami). Na záver uviedol, že treba prijať politiky a právne prostredie, ktoré bude nápomocné k väčšej atraktivite odvetvia.

Okrúhly stôl o situácii na trhu v odvetví mlieka

Na úvod prezentovali zástupcovia Komisie posledné informácie o dodávkach mlieka v EÚ – z členských štátov došlo k najväčšiemu poklesu mlieka v LV, CY, BG a NL. Naopak, v štátoch HU, EE, FR a AT došlo k nárastu produkcie. Za posledné 3 roky je produkcia mlieka v EÚ viac-menej stabilná.

Zástupcovia Komisie stručne komentovali aj situáciu významných svetových producentov – v USA produkcia stagnuje, ziskovosť sektoru je pozitívna aj napriek výskytu vtáčej chrípky dobytka. Na Novom Zélande produkcia v posledných mesiacoch vzrástla vďaka dobrým podmienkam.

Čo sa týka produkcie v členských štátoch EÚ, v pobaltských krajinách a PL sa produkcia zvyšuje, v DE bol zaznamenaný pokles. Pomer ekologicky produkovaného mlieka predstavoval iba 3,5 % z celkových dodávok mlieka.

Od septembra je patrný trend rastu cien (priemerná cena v septembri dosahovala 49,6 c/kg, čo predstavuje nárast oproti rovnakému obdobiu v predošlom roku o 14,3 % a o cca 22 % oproti 5-ročnému priemeru).

Vývoj vývozu do hlavných odbytov je pozitívny, takisto aj domáci dopyt po mliečnych produktoch a vzhľadom na nadchádzajúce vianočné sviatky sa očakáva optimistický výhľad.

Okrúhly stôl:

FR zástupca referoval o miernom náraste produkcie, minuloročná bola kvôli nepriaznivým

podmienkam veľmi nízka. Pri ekologickej produkcii je pokles 5 %. V posledných mesiacoch došlo k poklesu produkčných nákladov o 4,1 %, čím sa zvyšujú marže poľnohospodárov, lebo výkupné ceny boli v októbri stabilné.

BE zástupca informoval, že kvôli výskytu katarálnej horúčky oviec došlo k poklesu produkcie v septembri a októbri, teraz sa produkcia stabilizuje a dosahuje úrovne z minulého roka. Už teraz sa prejavuje jej dopad na fertilitu kráv, ďalším problémom je nízka kvalita krmív kvôli nepriaznivým podmienkam.

PL zástupkyňa referoval o pokračujúcom trende poklesu počtu dojníc. Produkcia však počas prvých 9 mesiacov vzrástla o 3 % v porovnaní s minulým rokom. V PL bol potvrdený prípad katarálnej horúčky na juhu krajiny. Export je pozitívny, ale sú citelné dopady čínskeho vyšetrovania, producenti v PL dúfajú, že situácia zostane pozitívna naďalej.

IE zástupca označil tento rok za zložitý, minulý rok došlo k poklesu produkcie o 4 %, tento rok sa očakáva ďalší pokles o 5,2 %. Ceny mlieka v októbri dosahovali 49-50 c/l.

AT zástupca informoval o pokračujúcom trende rastu produkcie od začiatku roka o 4 %, v AT je vysoký pomer ekologicky produkovaného mlieka, spotrebitelia sa však orientujú na lacnejšie produkty. Obavy vzbudzuje katarálna horúčka oviec, záujem o vakcináciu je nízky.

IT zástupca informoval o rastúcich cenách mlieka a stabilnej produkcii. Takisto domáca spotreba je stabilná, ale rastú náklady. Katarálna horúčka bude predstavovať riziko najmä na jar, preto národné authority pripravujú protokol o verejnej vakcinácii.

DK zástupkyňa informovala o poklese produkcie. Za problém sektoru označila obavy a neochotu poľnohospodárov investovať, a to v kontexte zavedenia dane z poľnohospodárskych emisií od roku 2030. Aktuálne sa pripravuje právny rámec, vybrané prostriedky by mali smerovať späť do sektoru na podporu investícií.

DE zástupca informoval o poklese produkcie kvôli reštrukturalizácii sektoru a trhu. Rozdiel v cenách ekologicky a konvenčne produkovaného mlieka sa znižuje. V krajine sa vyskytuje katarálna horúčka sérotypu 3, vakcinácia je k dispozícii.

SK zástupkyňa informovala o dlhodobom trende poklesu počtu dojníc, posledné 3 mesiace zaznamenali aj mierny pokles produkcie. Ceny sú 44,4 eur/kg, ceny sú významne nižšie než vo zvyšku EÚ. Za ďalší problém označila nedostatok pracovných síl, sektor je závislý na pracovníkoch z tretích krajín, na robotizáciu nie sú finančné zdroje.

FI zástupkyňa informovala o znižovaní ekologickej produkcie. Problémom je nedostatočná motivácia mladých na vstup do odvetvia.

SE zástupca informoval o stabilnej produkcii. Katarálna horúčka sa v krajine vyskytuje, vakcinácia nie je rozšírená. Mnoho producentov sa stretáva s požiadavkou na zníženie svojej uhlíkovej stopy.

LT zástupca informoval o tohtoročnom významnom poklese počtu kráv a poklese dojivosti.

Aktuálne informácie o čínskom ant subsidijnom vyšetrovaní v odvetví mlieka a mliečnych výrobkov

Sekretariát informoval o poslednom vývoji čínskych vyšetrovaní v reakcii na zavedené clá na čínske elektromobily zo strany EÚ. Koncom augusta bolo čínske vyšetrovanie zamerané na rôzne dotácie

EÚ na mliečne výrobky. EÚ v roku 2023 vyviezla do Číny mliečne výrobky v hodnote približne 1,84 mld. USD, čo poukazuje na význam tohto odvetvia. Európski predstavitelia reagovali prehlásením, že poľnohospodárske dotácie EÚ sú v súlade so záväzkami WTO a od tej doby zahájili vo WTO konzultáciu o tejto záležitosti, ktorú Čína akceptovala. Lehota na registráciu zainteresovaných strán už uplynula, teraz sa čaká na informácie o vybraných subjektoch, ktoré by museli splniť všetky požiadavky vyšetrovania. Doň sú zapojené aj DG TRADE a DG AGRI. Sekretariát pritom spolupracuje s EDA a vyzýva k extrémnej opatrnosti a spolupráci.

Výmena informácií o budúcnosti SPP z pohľadu odvetvia mlieka

Sekretariát informoval o zahájení prípravy diskusií o reforme SPP formou workshopov, 1. sa uskutoční 4. 12. v Bruseli, jeho cieľom je prejednať aktuálne opatrenia SPP na identifikáciu funkčných (na zachovanie) a prípadného návrhu nových.

V apríli 2025 by mal byť na základe týchto diskusií prijatý pozičný dokument C-C k budúcej SPP, aktuálne by všetky pracovné skupiny C-C mali zahájiť interné diskusie a analýzy vlastných potrieb a opatrení.

Diskusia:

FR zástupca upozornil na ťažkosti odvetvia, SPP musí podporovať produkciu a poľnohospodárov. Kľúčovými sú generačná obmena a konkurencieschopnosť sektora.

UK zástupkyňa informovala o podporných opatreniach v UK, systém priamej podpory sa zmenil na systém špecifických klimaticko-environmentálnych opatrení. Príjmy producentov zaznamenali pokles o 60 %.

IE zástupca informoval o rovnakej situácii ako v UK ohľadom poklesu príjmov, dokonca o 73 %.

Podľa IT zástupca by sa opatrenia SPP mali zameriavať na prispôsobenie sa klimatickým zmenám a nie na ich predchádzanie.

Predseda informoval o príprave návrhu pracovnej skupiny pre mlieko a mliečne produkty s očakávaniami od budúcej SPP.

Výmena informácií o hygienickej situácii v EÚ

Sekretariát informoval o výskyte katarálnej horúčky oviec v mnohých členských štátoch, na prejednanie epidemiologickej situácie zorganizovalo DG SANTE rokovanie. Na ňom sa hovorilo aj o súčasnej legislatíve týkajúcej sa zdravia zvierat a o stave jej vykonávania. Sekretariát C-C označil za hlavný problém chýbajúce preventívne opatrenia, ktoré by zabránili šíreniu vírusu. Je na rozhodnutí každého členského štátu, či chce dosiahnuť status bez nákazy na celom svojom území, či iba čiastočne, alebo nie. Statusy sú uvedené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2021/620. Na trhu sú k dispozícii viaceré vakcíny, vakcinačné programy však nie sú kofinancované z EÚ prostriedkov. Sekretariát preto položil otázku, či nie je vhodné prijať celoeurópsky prístup v boji proti tejto chorobe.

Diskusia:

IT zástupca referoval o rekordnom výskyte choroby a hoci sa v krajine vyskytuje už 20 rokov, nákaza sa teraz vyskytuje prakticky všade, je agresívna a je s ňou zložitá bojovať, čo má zásadné dopady na obchodný faktor. Tiež odporučil zmenu legislatívneho rámca.

Aktuálny stav revízie nariadenia o ochrane zvierat počas prepravy

V Európskom parlamente boli v rámci nového obdobia menovaní noví spravodajcovia, v Rade bolo dokončené technické čítanie počas HU PRES, zatiaľ ale bez politických záväzkov. Tému pravdepodobne prevezme PL PRES. Sekretariát aktívne jedná so zástupcami a zhromažďuje údaje o konkrétnych dopadoch návrhu.

Rôzne

Sekretariát informoval o návrhu smernice Komisie, ktorou sa mení smernica Rady 91/676/EHS, pokiaľ ide o používanie niektorých hnojivých surovín získaných z hospodárskych hnojív (RENURE). Návrh predstavuje iba prechodné riešenie, než bude dokončená revízia nitrátovej smernice. Novela rieši problematiku nadlimitnej aplikácie RENURE na pôde v zraniteľných oblastiach, v ktorých platí limit pre aplikáciu hnoja a spracovaného hnoja 170 kg. Členské štáty, ktoré sa rozhodnú využiť túto možnosť, budú musieť rozhodnutie oznámiť Komisii a dodať aj opatrenia a aktualizovaný akčný program pre dusičnany.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.